

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qualitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

415. An saltem, & quando valeat consuetudo & statutum Capituli circa quotidianas distributiones certo modo dividendas inter Canonicos.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

Quaestio 412. Quanam praeterea in specie sint causae, ob quas à choro absentes lucrentur etiam distributiones?

1. **R**espondeo: potissimas esse sequentes. Primò, corporis necessitas, v. g. si Canonicus senio confectus sit, etsi senium propriè non sit infirmitas, Pirh. n. 87. citans Azor. ubi supra q. 12. vel si sit valetudinarius, aut medicinam sumpsit, vel sanitatis causâ ivit ad balnea, vel recedens ob metum pestis ibi grassantis, vel quia habet ibi inimicum, à quo sibi malum grave timet inferendum. Pirh. *ibid.*

2. Secundò, quodcumque grave damnum vitæ, honoris, vel fortunarum. Pirh. *ibid.* ex Castrop. d. 3. p. 9. §. 2. n. 1.

3. Tertiò, injusta incarceration, aliâq; similia, quæ casu aliquo extrinseco circa personam contingunt, accessumque ad Ecclesiam impediunt. Lott. *cit.* q. 27. n. 142. Idem est de injustè expulso in exilium. Secus tamen est, dum quis condemnationi suæ ad carcerem vel exilium, causam dedit per delictum; is enim jam censetur abesse ob propriam malitiam. Pirh. *loc. cit.* citans Covar. *variar. resol.* l. 3. c. 13. & Azor. q. 11.

4. Quartò, si quis impeditus fuisset à Capitulo, aut etiam expulsus, quò minus cum aliis choro interesset. Lott. n. 143. citans Mohedam *decis.* 6. de præbend. in quo casu necessaria non esset protestatio. Lott. *ibid.* ex Coccino. Tenentque hæc, nisi ipsemet expulsus ante expulsionem omisisset aliquid, quod facere potuisset pro consequendis distributionibus. Lott. n. 144. satis tamen fuisset, si obtulisset se ad tale quid faciendum, ubi ad illud per Capitulum non fuisset admittus; habetur enim eo casu id pro facto. Lott. *ibid.* n. 145. Porro in genere, quòd ii, qui legitime absentes à choro, percipiunt distributiones ordinarias, non lucrentur tamen distributiones, quas amittunt illegitimè absentes, sed eas solis præsentibus accrescere, tanquam probabilius censet Pirh. n. 101. ex Castrop. *loc. cit.* d. 3. p. 8. n. 8.

Quaestio 413. Num supradicti absentes citra similes causas à choro, & divinis lucrentur ad minimum fructus suorum beneficiorum, dum de cetero commorantur in loco beneficii?

Respondeo: tales adhuc haberi pro residenti-bus, (quod longè aliud est, quàm habere pro præsentibus in Ecclesia & choro) & percipere præcisè fructus sui beneficii, etiam si culpabiliter absint plerumque à divinis. Pirh. *loc. cit.* n. 82. citans Laym. l. 4. tr. 2. c. 6. n. 1. ubi etiam addat, Canonicum, qui juravit residentiam, non censeri perjurum, etsi frequenter divina officia negligat, modò interdum se listat in Ecclesia & Capitulo, eò quòd tunc residentia non omnino careat sine suo. quod idem videtur dicendum de lucrato fructus, nimirum necessarium ad hoc esse, ut statutis ad hoc diebus secundùm consuetudinem Ecclesiæ intersit choro aut certis horis.

Quaestio 414. Num consuetudine induci possit, ut supradicti citra memoratas causas similesve à choro absentes, & divinis officiis, lucrentur nihilominus distributiones, modò sint in civitate, in qua est Ecclesia beneficii?

1. **R**espondeo negativè. Talem enim consuetudinem reprobat Bonifac. VIII. *cit.* c. unico. de

cler. non resid. in 6. quam constitutionem innovat & in usum revocat Trident. *sess.* 24. c. 12. non obstantibus quibuscunque statutis, aut consuetudinibus. Pirh. num. 81. Estque talis consuetudo directè contra institutionem distributionum quotidianarum, vi cujus hæc tanquam quotidianum, & diurnum stipendium dari solum debent iis, qui divinis officiis intersunt, ut nimirum tantò libentius, & studiosius hisce officiis intersint, si præsentem remunerationem accipiant. Pirh. n. 79.

2. Hinc jam consuetudine nequit induci. Primò, ut habens duos Canonicatus in diversis Ecclesiis in utraque recipiat distributiones, dum in una solum interesse potest divinis ejus officiis. Pirh. n. 83. citans Barb.

3. Secundò, qui unà hebdomadà intersunt divinis officiis, lucrentur per hoc etiam distributiones sequentis hebdomadæ, etsi tunc officiis non intersint. Pirh. *ibid.* citans Azor. d. c. 7. q. 5. & Barb.

4. Tertiò, ut Canonico mortuo distributiones anni proximè sequentis dentur ejus hæredibus, etsi valeat consuetudo, ut fructus præbendæ primi anni expendantur in usum defuncti. Pirh. *ibid.* Azor. q. 2.

5. Quartò, ut lucrentur distributiones, qui ad breve tempus absunt à divinis officiis v. g. dictis tribus mensibus à Concilio datis, animi relaxandi gratiâ, vel etiam ex aliis causis, maxime in jure non expressis. Azor. *loc. cit.* q. 6. Garc. *suprà* num. 395. Pirh. n. 83. qui tamen n. 84. ait, non deesse plures DD. qui universim dicant, validam esse consuetudinem vel statutum, ut Canonici quotidianas distributiones percipiant, cum legitime ob causam in jure expressam absint. v. g. causâ recreationis duobus illis vel tribus mensibus, eamque sententiam etiam post decretum Trident. *sess.* 21. c. 3. censet Laym. probabilem *loc. cit.* c. 7. num. 3. saltem, ubi tertia pars proventuum conversa est in distributiones; eò quòd nimis grave accideret Canonicis, si etiam ob legitimam causam absentes cogerentur carere magnâ parte fructuum, aut reddituum; cum res, quæ culpâ caret, in damnum vocari non debeat juxta c. 2. de *constit.* Quin & probabile dicit Pirh. *ibid.* valere consuetudinem, ut beneficiatus rediens ex via per duos vel tres dies distributiones lucrentur, etsi ad divina officia non accedat; eò quòd post laborem sit aliquantisper acquiescendum, & *cit.* c. unico. de cler. non resid. damnetur solum consuetudo, ut absentes continuatè lucrentur distributiones, adeoque ad plures dies, non autem ad paucos dies; citatque pro hoc Jo. Monach. in *cit.* c. unico. Idem dicit teneri à Castrop. *loc. cit.* p. 9. §. 12. nu. 16. de profecturo; ita ut ei concedantur duo vel tres dies pro præparatione ad iter, quibus pro præsentibus habeatur in choro, etiam ad lucrandas distributiones. Eandem sententiam, ait probari ab Azor. *cit.* q. 5. si Canonicus ob negotia Ecclesiæ absens redeat secus si ob res suas, & commoda privata abfuerit.

6. Quintò, ut qui nocte matutino intersunt lucrentur distributiones, quæ dari solent iis, qui reliquis horis divinis intersunt. Pirh. *cit.* n. 83. Azor. *cit.* q. 6.

Quaestio 415. An igitur saltem, & quando valeat consuetudo & statutum Capituli circa quotidianas distributiones certo modo dividendas inter Canonicos?

Respondeo: valere, modò non sit contra dispositionem *cit.* c. unico, & Trid. Pirh. n. 84. & *cit.* ab eo

ab eo Azor. *c. 7. q. ult.* ed quod Capitulum statuere possit circa particularia Capituli negotia (quales sunt obventiones distributionum) etiam sine consensu Episcopi. Pirh. *ibid.* Sic v. g. statueri posset, ut aliquibus juxta officii & dignitatis qualitatem major portio ex his distributionibus obveniat, quia id inconueniens non est. Zoes. *ad tit. de cler. non res. n. 15. C. de Luca. de paroch. d. 20. n. 9.* referens istam portionis excrescentiam non tantum ad præminentiam dignitatis, sed etiam ad majora onera, quæ magis dignitatibus, quam reliquis Canonicis incumbunt, tam circa majorè assistentiam faciendam Episcopo celebranti, vel assistenti in throno, ac etiam alias functiones in majoribus solennitatibus; quam ob majorem impensam, quam facere coguntur in famularu, & aliis pro majore decore dignitatis, ita ut verè sit magis compensatio oneris ac laboris, quam fructus beneficii. Item statuere potest, ut qui in eadem Ecclesia duo beneficia habent v. g. Decanatum vel Præposituram, & Canonicatum duplices recipiant præsentias; nam tales debere etiam recipere duplices præsentias abque eò, quod meminerint statuti vel consuetudinis, tenent Abb. *in c. cum olim. de re iudicari. nu. 6. Covar. cit. c. 13. n. 6. Laym. in c. 1. de consuetud. in 6. n. 5. & 6. citati à Pirh. n. 100.* ed quod cum utriusque tali officio, nempe decanatu & canonicatu per se debeantur distributiones quotidianæ; idem utroque officio fungens, utriusque jura percipiat. Ac præsertim id locum habet, ubi tertia pars fructuum præbendarum conversa est in distributiones; ex hoc enim æquum jam est, ut qui duplicem præbendam habent, duplices distributiones percipiant. Laym. *th. mor. cit. c. 7. n. 4.* apud Pirh. *ibid.* Negat tamen hoc ipsum Azor. *loc. cit. c. 7. q. 13.* ed quod etsi quis præsens sit ratione diversorum officiorum in choro, per hoc tamen non sit magis præsens; quod quidem verum esse, ait Pirh. de præsentia physica nō morali.

Questio 416. Num ergo statuere possit capitulum, vel consuetudine induci, ut certis solum horis principalibus v. g. matutino, vesperis, item missa conventuali assignentur, & fiant distributiones, non vero aliis horis intermediis, nimirum prima, tertia, sexta, &c.

Respondet Pirh. *loc. cit. n. 98.* quod etsi honestius sit, iurique magis conforme, pro singulis horis, uti & pro missa conventuali, statui ac percipi distributiones, juxta Gl. *in clem. 2. de ar. & qualit.* esse tamen quarundam Ecclesiarum consuetudinem contrariam, validam, ut cum communi dicit tenere Navarrum. *consil. 9. de cler. non resid. ad stipulatur quoque C. de Luca. de canon. d. 10.* quatenus n. 6. ait, hanc consuetudinem videri rationabilem ex eo, quod, cum nimis grave esset servitium ob necessarium interventum omnium Canonicorum, quotidie in matutino, ceterisque horis omnibus, permittendam esse absentiam istam isto intermedio spatio, nimirum primæ, tertiæ, sextæ, in quo celebrari possent missæ extra Ecclesiam ad satisfaciendum oneribus fortè incumbentibus istis Canonicis, vel alia negotia expediri. censetque n. 4. talem possessionem, seu consuetudinè dandi & percipiendi distributiones intervenientibus in aliquibus solum horis non infectam, sed sustentabilem, ed quod dum Trident. *sess. 24. c. 12.* disponit, distributiones percipi solum debere ab iis, qui statim horis interfuerunt, per tō *statis horis*, nec per alia de-

claret expressè, an sufficiat, nec ne, pro integra executione distributionum interventus in aliquibus tantum horis, ac functionibus majoribus; adeò que nec tanquam in casu claro intret decretum irritans contentum in constitutione Pii V. confirmatoria Concilii, quod, utpote inficiens quamcunque contrariā possessionem, tollit consuetudinem, ac impedit, ne nascatur; sed solum id proveniat ab interpretatione S. Congregationis vel Doctorum, citatque pro hac sua opinione Monetam. *de distrib. p. 2. q. 3. n. 43. & seq. Barb. de can. c. 21. n. 22. & c. 23. n. 15. Rochum de curtis. Hojed. Graffium &c.*

2. Nihilominus distributiones & ordinandas & compartendas per omnes horas vi Trid. dictæ que particulas istius decreti *statis horis*, intelligendas esse de omnibus horis, tenet Barb. *ad Trid. loc. cit. nu. 47.* apud C. de Luca n. 2. Item Garc. n. 487. adductis pluribus declarationibus S. Congregationis, quarum una *ad cit. c. 12. sess. 24.* expressè inquit: *statis horis, censuit Congregatio intelligi statas horas, id est omnes horas, quibus divina celebrantur, licet Glos. in clem. ut in qui. Card. Zabarel. n. 17. dicant, de jure posse fieri distributiones per certas horas &c.* alia tamen, quam citat nu. 489. expressè tantum loquitur de iis distributionibus, quæ acceptæ fuerunt ex tertia parte fructuum dignitatum Ecclesiæ. Quin imò, ut habet ipse C. de Luca nu. 2. eadem S. Congregatio consulta per Episcopum Novariensem Anno 1660, innixa prioribus istis declarationibus, censuit, hujusmodi consuetudinem (nimirum assignandi & percipiendi distributiones certis tantum horis) improbam, disicque Concilii decreto adverstantem; ac contra illud, quod C. de Luca memorabat, pro rationabilitate talis consuetudinis, responderunt, potuisse istiusmodi consuetudinem reputari tolerabilem, si respectu istarum horarum intermediarum constitueret moderationem aliquam, ita ut interventus omnium non esset necessarius, ut in aliis horis, sed sufficeret aliquorum per turnum seu hebdomadam diversorum, qui tamen subjacerent punctaturis (hoc est notarentur ob absentiam in ordine ad subtrahendas iis distributiones in fine anni, vel suo tempore) atque ita simul consuleretur isti necessitati, & cultus divinus non destitueretur: sedis verò ubi ita absolute & definitè illæ horæ non subjacerent punctaturis, cum sic omnes abesse possent, uno solo, alteri oves præsentè in dictis horis. C. de Luca n. 7. Atque ita absolute subsistere consuetudinem, quod necesse non sit Canonicos interesse diebus omnibus, etiam ferialibus, horis omnibus; sed teneantur solum, & sufficiat illos diebus ferialibus interesse missæ conventuali, & quandoq; etiam matutino, aliisque horis pro majoris, vel minoris solennitatis qualitate, & tamen percipiant integras distributiones differri solitas ad finem anni, vel aliud breve tempus, modo vigeat turnaris illa divisio, quæ vel ipsi Canonici, alique beneficiati ejusdem Ecclesiæ per dies vel hebdomadas in competente numero divisi subjacentes memorata punctatura alternatim horis aliis chororum frequentent, vel adsint aliis beneficiati portionarii, aliove nomine nuncupati, qui honorificam ac decentem figuram, seu numerum faciunt, id inquam, docet idem C. de Luca *de can. d. 11. fere per totum.*

3. Procedit à fortiori hæc consuetudo, ubi ea est centenaria, vel etiam immemorialis; cum virtus & operatio talis consuetudinis sit, ut ejus vigore allegari valeat, quicumque titulus, etiam optimus v. g. etiam specialis indulgentia Apostolica, absque necessitate illum justificandi, cum ipsa immemorialis

vel